Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum

Opvang van alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV's)

Wie zijn ze, welke overlast komt voor en hoe ziet goede opvang eruit?

10-11-2026

Kennisinstituut voor de rechtsstaat

Wie zijn deAMV's?

- Jongeren, vaak 15 t/m 17 jaar oud
- Iets vaker jongens dan meisjes
- Zonder ouders (of verzorgers) naar Nederland gekomen
- Kwetsbaarder dan andere vluchtelingen
- Maar ook weerbaar met een sterke overlevingskracht

Hoeveel alleenstaande jongeren zijn er?

- In 2025 vroegen 3500 jongeren asiel aan in Nederland
- Aantallen schommelen, consistent met Europese ontwikkelingen
- Top herkomstlanden 2025: Eritrea, Somalië, Sudan en Ethiopië
- In 2025 nauwelijks (en dalende) instroom uit ‘veilige landen’

Waar komen de jongeren vandaan?

- Vaak uit landen met oorlog, politieke onrust of levenslange dienstplicht
- Een leven met weinig inkomen, werk, goede gezondheid en welzijn en met weinig toekomstperspectief
- Zoeken allereerst toevlucht in landen in de eigen regio
- Ontvluchten de regio opnieuw door gebrek aan scholing en werk, discriminatie en politieke onrust

Wat houdt de jongeren bezig?

- Zoeken naar veiligheid, bescherming, stabiliteit en een beter toekomstperspectief
- Voor sommigen hun moeilijke verleden, ook tijdens de reis
- (Flinke) schulden door de reis
- Typische puberinteresses, zoals het avontuur en grenzen opzoeken, sociale media en merkkleding

Geven deze jongeren veel overlast?

- In 2025 werd 8% van de jongeren verdacht van een misdrijf (vs. 3% van alle COA-bewoners)
- 29% van AMV's betrokken bij incidenten binnen de opvanglocatie zelf (vs. 11% van alle COA-bewoners)
- Meeste issues vinden plaats binnen de muren van de opvang
- 24/7 toezicht op jongeren, dus er wordt meer gezien

Welke overlast ervaart de omgeving?

- Misdrijven zijn vaak wel merkbaar voor de omgeving
- COA-bewoners worden het meest verdacht van vermogensmisdrijven, meestal winkeldiefstal
- In 2025 ging het bij 2% van verdachtenregistraties onder COA-bewoners om een seksueel misdrijf (dat is vergelijkbaar met de Nederlandse bevolking)
- Onderzoek wijst uit: veiligheidsbeleving omwonenden daalt na komst opvanglocatie, maar herstelt zich daarna weer

Waarom vertonen de jongeren ongewenst gedrag?

- Onzekerheid: over duur en uitkomsten asielprocedure
- Verveling: eerste half jaar niet kunnen werken (toestemming duurt lang) en weinig zinvolle dagbesteding
- Weerstand: zich niet welkom en afgewezen voelen
- Gebrek aan juiste begeleiding, vooral wie woont in noodopvang
- Bij sommigen speelt multiproblematiek: bijv. mentale problemen, frustraties, betrokkenheid bij criminele netwerken en/of drugsgebruik

Hoe kan overlast worden voorkomen?

- Creëer een vertrouwensrelatie met gezag:
  - Biedt de juiste, persoonlijke begeleiding
  - Wees cultuursensitief in de begeleiding
  - Werk samen met hun ouders in het land van herkomst
- Biedt zinvolle dagbesteding:
  - Stimuleer naar school gaan, biedt dag-nachtritme
  - Voorkom verveling via sport, computerles, kunst etc.
  - Laat ze werken, zodra ze willen

Onjuist stigma vergroot het probleem

Er is onterecht een te negatief beeld ontstaan van AMV's. Het overgrote deel van hen is niet betrokken bij criminaliteit. Het zijn puberende jongeren die grenzen nodig hebben. Met de juiste aandacht en begeleiding zijn zij niet veel overlastgevender dan Nederlandse pubers.

Het negatieve beeld maakt goede opvang lastig te organiseren. Dan ontbreekt juist die aandacht en begeleiding die overlast door AMV's kan voorkomen.

Bronvermelding

- **Onderzoek (WODC, 2026)** Incidenten en misdrijven onder bewoners van COA- en gemeentelijke opvanglocaties 2019-2025
- **Onderzoek (Bureau Beke, 2026)** Monitoring veiligheid en leefbaarheid azc Zutphen
- **Onderzoek (WODC, 2025)** Wat hen beweegt: factoren van overlastgevend en crimineel gedrag van COA-bewoners
- **Onderzoek (WODC, 2023)** I have nothing to lose - Nomadic unaccompanied minors in Europe
  Podcast: AMV's: ze hebben niks te verliezen
- **Onderzoek (WODC, 2021)** Een onzekere toekomst (ervaringen van afgewezen (ex-) alleenstaande minderjarige vreemdelingen en opvangouders)
- **Onderzoek (WODC, 2018)** Unaccompanied minor asylum seekers in the Netherlands: choice or chance?

Binnenkort te verschijnen:
(WODC, 2026/2027) In search of safety and stability: migration motives and decision making among Syrian and Eritrean unaccompanied minor refugees in the Netherlands

Het kennisinstituut voor de rechtsstaat

- Bijdragen aan het behoud van de rechtsstaat.
- Het (laten) uitvoeren van kwalitatief hoogstaand onderzoek.
- Aanbieden van kennis, verbeterpunten en denkrichtingen.
- Het debat voeden met kennis over justitie en veiligheid.

Meer weten over het WODC?
Ga naar www.wodc.nl

Volg ons op LinkedIn

Luister naar onze podcasts